

Ošetrovatelský proces při zajištění potřeby tělesné aktivity ve zdraví a nemoci

Faktory ovlivňující pohyb a tělesnou aktivitu

- fyziologicko–biologické (věk, hmotnost aj.)
- psychicko–duchovní faktory (víra, nálada, temperament)
- sociálně-kulturní faktory (zvyklosti v rodině)
- faktory životního prostředí (teplo, zima, dostupnost zdrojů)

Hodnocení soběstačnosti ADL

BARTHELŮV TEST VŠEDNÍCH ČINNOSTÍ (ADL) (provádí sestra)			datum			
<i>činnost</i>	<i>úroveň schopnosti</i>	<i>skóre</i>				
1. najedení, napití	samostatně bez pomoci	10				
	s pomocí (krájení, mazání másla apod.)	5				
	neprovede	0				
2. oblékání	samostatně bez pomoci	10				
	s pomocí	5				
	neprovede	0				
3. koupání	samostatně nebo s pomocí	5				
	neprovede	0				
4. osobní hygiena	samostatně nebo s pomocí	5				
	neprovede	0				
5. kontinence moči	plně kontinentní (celý týden)	10				
	občas inkontinentní (max. 1 x denně)	5				
	inkontinentní, katetrizován	0				
6. kontinence stolice	plně kontinentní	10				
	občas inkontinentní (1 x týdně)	5				
	inkontinentní	0				
7. použití WC	samostatně bez pomoci	10				
	s pomocí	5				
	neprovede	0				
8. přesun lůžko - židle	samostatně bez pomoci	15				
	s malou pomocí (verbálně nebo fyzicky)					
	- vydrží sedět	10				
	s větší pomocí (1 - 2 lidé fyzicky)	5				
	neprovede	0				
9. chůze po rovině	samostatně nad 50 m	15				
	a pomocí nad 50 m	10				
	na křesle 50 m	5				
	neprovede	0				
10. chůze po schodech	samostatně bez pomoci	10				
	s pomocí	5				

Hodnocení soběstačnosti IADL

	při přijetí	během léčby	při propuštění
JÍDLO je schopen/schopna	datum:		
naúpít se z hrnku			
napít se ze sklenice			
najíst se příborem			
najíst se lžící			
otevřít láhev otvírákem			
nalít tekutinu z láhve do slenice			
ukrojit si chléb			
namazat chléb			
OSOBNÍ HYGIENA: je schopen/schopna:			
umýt a utřít si ruce			
umýt a utřít si obličej			
vyčistit si zuby			
použít kapesník			
oholit se			
osprchovat se			
umýt se u umyvadla			
upravit si nehty na rukou			
upravit si nehty na nohou			
použít WC			
použít mísu			
OBLÉKÁNÍ: je schopen/schopna:			
obléknout si horní polovinu těla			
obléknout si dolní polovinu těla			
obout a zout si vycházkovou obuv			
použít zip			
rozepnout a zapnout knoflíky			
vázat si tkaničku na botě			
PŘEDMĚTY: je schopne/schopna:			
stisknout tlačítko zvonku			
držet knihu a obracet stránky			
vyusunout a zasunout zásuvku u nočního stolku			
zapnout rádio/televizi			
zasunout dopis do obálky a zalepit ji			
vyjmout dopis z obálky			
napsat dopis			
telefonovat			
odemknout a zamknout			

vyjmout zápalku z krabičky a zapálit			
připnout si náramkové hodinky a nařídít je			
otevřít okno			
otočit vypínačem			

Poruchy hybnosti

Porucha postoje

- organická nebo psychická příčina (kyfóza, lordóza, skolióza)

Porucha sedu

- organické i psychické příčiny

Porucha pohybu

- chůze – přestřelující pohyby, stereotypní pohyby, omezená pohyblivost, pohybové ochuzení, ataxie

Křeče

- Tonické
 - tetanie
 - trismus
 - opistotonus
 - crampus
- Klonické
 - choreatické pohyby
 - myoklonie
 - extrapyramidový syndrom

Obrny

- Parézy
- Plegie
- Centrální
- Periferní

Dle lokalizace

- monoparéza
- hemiparéza
- paraparéza
- kvadruparéza

Poruchy citlivosti

- Hyperestézie
- Dysestézie
- Parestézie
- Hypestézie
- Anestézie
- Hypalgezie
- Analgézie

Imobilizační syndrom

Fyziologická odpověď organismu na imobilitu – projevy ve všech orgánových systémech

Pohybový systém

- atrofie, dystrofie, osteoporóza, fibróza, ankylóza, kontraktury

Kardiovaskulární systém

- ortostatický kolaps - hypotenze, insuficience žilních chlopní, TEN (tromboflebitidy)

Respirační systém

- nedostatečné dýchání a ventilace plic, hypostatická pneumonie, atelektáza

Imobilizační syndrom II

Metabolický a výživový systém

- negativní dusíková bilance, anorexie, malnutrice, hypoproteinemie – otoky, snížení peristaltiky a motility střev

Kožní systém

- atrofie, snížení turgoru, dekubity, intertrigo

Močový systém

- oslabení m. detrusor, stáza moči – cystitidy, pyelitidy, vznik kamenů, retence moči, dystenze moč. měchýře, paradoxní ischurie

Psychosociální reakce na imobilitu

- omezení sensorického vnímání – depresivně – anxiózní faktor, poruchy sebekoncepce, apatie, hostilita, agrese, sociální problémy

Vyšetření hybnosti nemocného

Hodnocení pohyblivosti v kloubu

- rozsah pohybu v kloubu
- potíže pociťované v souvislosti s pohybem
- otok, začervenání, konfigurace kloubu
- svalstvo příslušného kloubu, velikost, symetrii svalů

Pohybové režimy nemocných

Označení	Charakteristika pacienta
A – 1	zcela soběstačný pacient, chodící, volný pohyb po areálu nemocnice (žlutá)
A – 2	chodící nemocný, volný pohyb po oddělení (zelená)
C – 3	částečně soběstačný, soběstačný v rámci lůžka, nutná dopomoc (modrá)
D – 4	nesoběstačný pacient, upoután na lůžku (červená)

Pohybové režimy se doplňují *ošetřovatelskou kategorií* dle stupně nutné dopomoci (barevné odlišení se liší dle zvyklosti pracoviště)

Soběstačnost a sebeděče

Sebeděče

Samostatné vykonávání denních aktivit (stravování, oblékání, umývání, vyprazdňování).

Soběstačnost

Míra samostatnosti popř. participace člověka při vykonávání denních aktivit.

Hodnocení úrovně sebeděče a soběstačnosti nemocného

Je nutné klasifikovat funkční úroveň nemocného tak, aby se podporovala jeho nezávislost!

Hodnotící škály

- klasifikace funkčních úrovní sebeděče dle modelu M. Gordonové
- [Barthelův test základních všedních činností ADL](#)
- test ošetřovatelské zátěže dle Svanborga

Kompenzační ortopedické a rehabilitační pomůcky

hůl dřevěná

berle předloketní

hůl čtyřbodová

Chodítka k nácviku chůze

chodítka speciální čtyřkolové s předloketními opěrkami

podpažní chodítka pro nácvik chůze

tříkolové, skládací chodítka s přítlačnými brzdami

Využití chodítka k nácviku chůze

Vozíky pro imobilní

Obrázky převzaty z <http://www.meyra.cz/katalogin.php>

Zvedací zařízení

elektrický zvedák

*vanový elektrický zvedák
s náklonem sedačky*

*pojízdný stavěcí
elektrický zvedák*

*Pojízdný závěsný
elektrický zvedák*

Obrázky převzaty z <http://www.meyra.cz/katalogin.php>